

Nr 94

Av herr **Adolfsson m. fl.**, *angående premiering av s. k. ungdoms-sparande.*

Det enskilda sparandets storlek är för närvarande ur samhällsekonomiska synpunkter knappast tillfredsställande. Samtidigt kan man konstatera, att den fulla sysselsättningen och goda inkomster för de flesta grupper i samhället, särskilt för ungdomen, har ökat sparmöjligheterna. Av många orsaker är viljan till omedelbar konsumtion större än sparviljan, och detta har för ungdomens del medfört att när stora utgifter varit nödvändiga, t. ex. för bosättning, de sparade beloppen varit obefintliga eller otillräckliga och skuldsättning ofta blivit följden. Den relativt höga levnadsstandard man vant sig vid som ogift måste sänkas väsentligt, när efter giftermålet, på samma inkomst som tidigare, även hustru och barn skall försörjas och skulder dessutom skall betalas.

Att befordra en ökad sparvilja hos ungdomen synes därför vara en angelägenhet av största betydelse. Samhället har också i någon mån gjort detta genom det s. k. lönsparandet, som innebär, att ungdomar mellan 16 och 25 år förbinder sig att spara 10 % av sin lön. Detta sparande sker genom löneavdrag, och de sparade beloppen är bundna, tills vederbörande fyllt 25 år, såvida han inte dessförinnan behöver använda pengarna för bosättning, arbetslöshet, försörjningsplikter, sjukdom eller studier. Staten uppmuntrar deltagande i lönsparandet genom att lönspararna äger rätt att delta i ett lotteri, i vilket utlottas en summa, som motsvarar 1 procent av det under året i lönsparandet sammanlagt sparade beloppet. För detta ändamål har riksdagen anslagit 150 000 kronor. Lönsparandet har dock ej fått den omfattning som varit önskvärd. Den 1 januari 1954 var antalet lönsparare 52 025 och det sparade beloppet 37,3 miljoner kronor.

Att binda sina pengar under flera år för en förmån, som slumpmässigt tillfaller vissa av lönspararna, har tydligen ej kunnat locka ungdomarna. Det torde vara nödvändigt att använda sig av andra medel för att öka sparviljan. Härvidlag torde en individuell premiering, som står i proportion till det belopp, som var och en har sparats, vara en framgångslinje. En sådan premiering kan utformas på olika sätt, och nedan skall skisseras en metod, som kombinerar sparande med skattefrihet:

1. Var och en som ej har fyllt 30 år kan på särskilt konto i penninginrättning insätta årligen högst 1 000 kronor, dock högst sammanlagt 10 000 kronor. Det årligen sparade beloppet får dras av vid deklarationen och är skattefritt. Intyg om att beloppet har sparats på särskilt konto utfärdas av vederbörande penninginrättning och bilägges deklarationen.

2. Det sparade beloppet skall vara ett nysparande, och överflyttning får ej ske av tidigare sparade belopp. Detta kontrolleras av taxeringsnämnden.
3. Alla uttag skall vederbörande penninginrättning meddela skattemyndigheten på den ort där kontoinnehavaren är mantalsskriven. Uttagen beskattas som inkomst, såvida ej pengarna har använts till bosättning eller utbildning. Bevis för att pengarna använts för dessa ändamål utgör i förra fallet räkningar från bosättningsaffärer eller liknande och i senare fallet intyg från rektor vid den skola, där vederbörande bedriver sina studier, om vad som skall anses vara normal studiekostnad.

Den kritik, som vanligtvis riktas mot denna form av sparpremiering, är att det är förenat med stora svårigheter att kontrollera, om pengarna verkligen har nysparats. Risken härför torde emellertid ej vara så särskilt stor, när det gäller dessa åldersgrupper, och därför torde åtgärder i enlighet med förslaget kunna få som följd en stark ökning av sparandet hos ungdomen.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t
anhålla om en utredning angående premiering av s. k. ungdoms-
sparande i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 21 januari 1955

Holger Adolfsson

Gunnar Ericsson

Harald Larsson

Rolf Edberg

Göran Petterson

Sven Persson
